

Ark. Kom. N^o $\frac{2384}{193}$ 1899.

Sij. $\frac{13}{22}$ 1899.

Föredr. $\frac{20}{12}$ 99.

3776

Kukonharjun polttokalmisto Liedossa.

(Loukinaisen kylän Setälän talon maalla.)

Liedon pitäjän Loukinaisen kylän Setälän talon vuokraajan, agronomi Kaarlo Setälän ilmoitettua, että hänen talonsa maalla n. k. Kukonharjun mäestä, joka sijaitsee 10 kilon. matkan päässä Turusta Hämeenlinnaan vievän maantien varrella Aura- ja Lavi-jokien pisteyksessä, oli siihen uuden kansakoulun perustusta laskettaessa löydetty viime joulukuun 1:nä ja 2:nä p:nä "miekan - 1 nuolen - ja 2 keihäänkärkeä", matkustin valtiotieteologin määräyksestä t. k. 6:nä päivänä kl 5:3 j. p. p. junassa Turkuun, josta seuraavana aamuna jatkoin matkaa Ryytiherosella löytöpaikalle sitä tarkastamaan.

Perille tultuani huomasin löytöpaikan lehtimetsän ympäröimäksi toista kymmentäkin metriä korkealla Aurajoen pinnasta sijaitsevaksi mäenkoloksi, jonka perustana oli kallio, joka jonkin matkaa jyrkästi kohosi joesta ylös ja jonka kyljessä lähellä vesirajaa oli kolo, jota kansa kutsui "pirunkirkoksi". Tuo mäen kohta oli soramaata, josta pisti esiin tiheässä olevat vierinkiset, joista isoimmat lienesät kohonneet 1,5 metriäkin

maapintaa ylemmäksi. Kivien välissä le-
sisi soran päällä erivahvuinen n. k. Kulttuuri-
rikerros, joka oli väkivän ruokamullan se-
kaista maata. Kulttuurikerros vihdoin oli ruo-
ho- ja kanerva- peitteinen sekä kasvoi sii-
nä siellä täällä katajia.

Mainittua kansakoulua varten oli ki-
vijalka mäen keskukohdalla jo kokonaan
laskettu, sekä kulttuurikerros sen sisäpuo-
lta suurimmaksi osaksi heitetty sen ul-
kopuolelle sekä isoinnat kivet särtyt.
Muinaiskalut, jotka tätä tehtäessä olivat
löydetyt ja jotka 7: llä markalla lunastin
ovat seuraavat:

- a) kaksiteräisen rautamiskan kärjenkat-
kelma sekä kaksi ruosteen syö-
mää rautaista putkikeihäätä-
rää; löytänyt työmies Gustav
Stoklin 15 stn. syryydestä koh-
dasta joka tähän liitetyllä kan-
sakoulun rakennuksen asemapii-
rustuksella on merkitty numerolla 2.
- b) putkikeihääterä raudasta; löytänyt
työmies E. Gustafsson 45 stn. syryy-
destä kohdasta, joka yllämaini-
tulla asemapiirustuksella on mer-
kitty numerolla 1.

Tehtäväni rajoittui jällellä olevan kivi-
jalan kaakkoista ja koillista sisäsyrtää
varten rajoittuvan noin 2 m levyisen lii-
kuttamattoman kulttuurikerroksen siirtä-
miseen toiseen paikkaan kivijalan ulko-
puolelle, jotta rakennustyö esteettä saisi
jatkua. Kun maapinta jo oli paikoin
kortteliakini vahvuisen lumen peittämä

sekä osaksi jäässäkin, oli se kangella irroitettava, enkä siis voinut sellaista lutkimista suorittaa, jommoista paikalla vallinnut hautaamistapa olisi vaatinut.

Sopimuksen mukaan tulee agronomi K. Se. tätä keväällä valtioarkeologille ilmoittamaan, milloin maata rakennuksen ympäryställä aijo-
taan alkaa tasoittamaan, jotta sitä ennen muinaistutkija tulisi tilaisuuteen uudelleen tarkastamaan paikkaa. Ehdotan, että tutkija mainitun ilmoituksen saaruttua lähetetään paikalle ensiksikin seuloittamaan maan, joka kivijalan sisäpuolelta sen ulkopuolelle on heitetty sekä toiseksi tutkimaan liikuttamatonta kulttuurikerrosta kivijalan ulkopuolelta. Tällaista kulttuurikerrosta jatkuneet nimitt. vielä kymmenkin metrin leveydellä kivijalasta alkaen jokea kohden viittäväällä riinteellä.

Kun läsnäollessani ennennäinittu liikuttamattoman kulttuurikerroksen siirto kivijalan sisäpuolelta sen ulkopuolelle tapahtui, löytyi kohdalla, joka sijaitsi noin kahden metrin kivennäisjärven vierinkiven juurella niukanlaisesti pölyttäjien kuisirujen ohella seuraavat muinaiskalut (edellämainitulla asemajärjestyksellä merkitty ^{numerolla} 3): putkikeihänterä, seitsenterä sekä ruodonkatkelma — kaikki raudasta. Mainittu vierinkivi pisti ainoastaan hiukan turpeesta esiin. Löytöpaikka sijaitsi ainoastaan noin 3 desim. maanpinnan alla ja ulottui kulttuurikerrosta vielä saman verran sen allekin. Minkäläisen alkuperäisen maanpinnan muodostuma löytöpaikan kohdalla oli, en valitettavasti voinut konstataata. Ratkaisematta

siis jäi, oliko alkuperäistä maanpinnassa
kulttuurikerroksen alla löytöpaikan koh-
dalla huomattavissa syvennyks, vai oliko
muu tapa siinä subtileissa vallinnut.

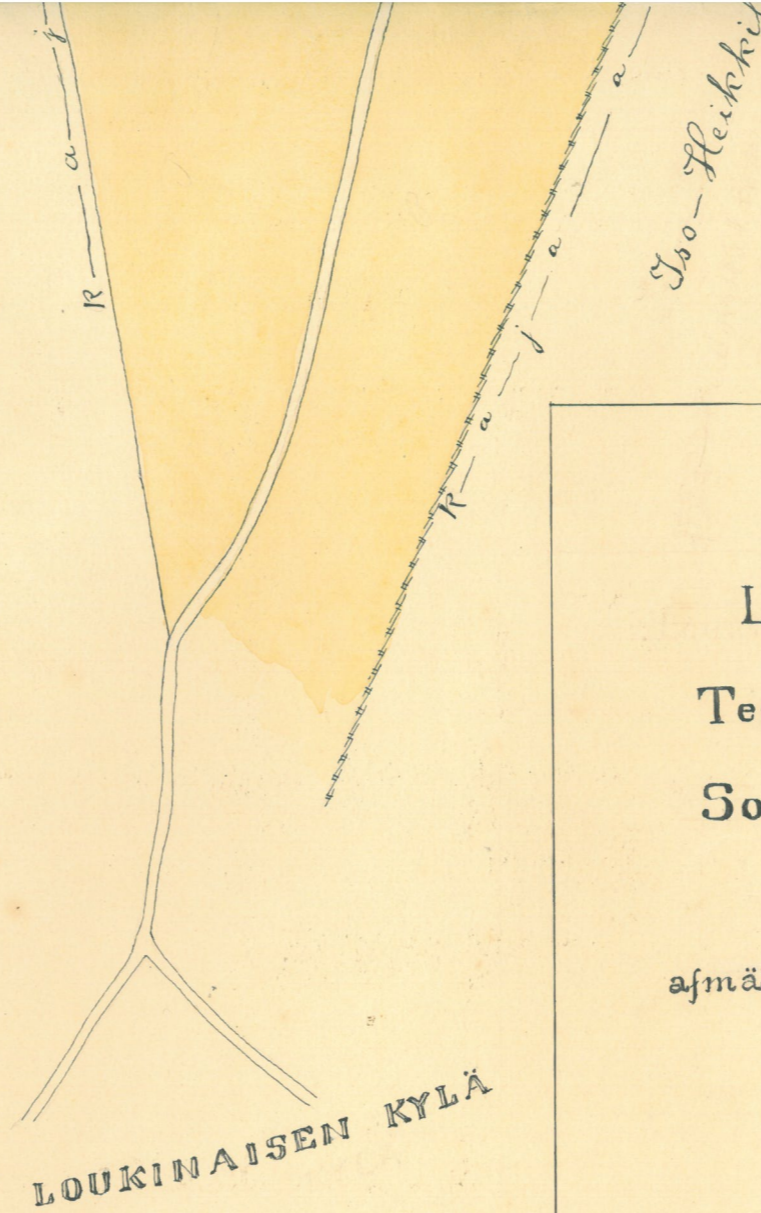
Tämän ohella on myös liitetty kopia
Setälän talossa löytyvästä Loukisaisten
kylän maiden karttaan kuuluvasta Se-
tälän talon palstaosasta, jolla löytö-
paikka sijaitsee.

Helsinki 13 p. joulukuuta 1899.

H. J. Heik.

*Vakoslen maata Setäl
kuntun*

Mittakaava, 1:4000

KARTA

öfver

Loukinois Bys Åkrar

och

Tegskiftes Ängar i Lundo

Socken Masku Härad

och

Åbo Län

afmätte år 1799 af underskrifven

ordinarie Landtmätare

Joh. Tillberg

genom Joh. Lönnmarck

LIEÏO, Loukainen, Kukonharju
tork. 1899, H. J. Heikel